

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. IV. An res furtivæ sint idonea materia præscriptionis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

§. IV.

An res furtiva sint idonea materia præscriptionis?

2301. **S**upponend. jure civili olim constitutum fuisse, ut, qui bonâ fide ab eo, qui Dominus non erat, cum crederet eum Dominum esse, rem emerit, vel ex donatione, aliavè quavis justa causa acceperit, is eam rem, si mobilis erat, *anno ubique uno*: si immobilis, *biennio* tantum in Italico solo usucaperet, ne rerum dominia in incerto essent: postea tamen, ne domini maturius suis rebus defraudarentur, constitutum esse, ut res quidem mobiles *per triennium*; immobiles verò *per longi temporis possessionem* (id est, inter præsentis decennio, inter absentes viginti annis) usucapiantur, & his modis non solum in Italia, sed etiam *in omni terra*, quæ Romano Imperio gubernatur, dominia rerum, justa causâ possessionis præcedente, acquirantur; sic habetur. §. *Jure civili instit.* de Usucapionib.

2302. Suppon. 2. ab hac generalitate *cit. loc.* fieri quasdam exceptiones, ut in quibusdam rebus nullo modo, aut tempore procedat usucapio, etiam cum possessione bonæ fidei, prout est *in libero homine, re Sacra, vel religiosa, aut servo fugitivo*, de quo ibid. §. *sed aliquando*. 1. in aliis autem solum tempore ordinario; & inter has numerari *res furtivas, vel vi possessas*, de quibus *loc. cit.* §. *Furtiva* 2. sic loquitur: *furtiva quoque res, & quæ vi possessæ sunt, nec si prædicto longo tempore bona fide possessa fuerint, usucapi possunt: nam furtivarum rerum, lex duodecim tabularum, & lex Atilia inhibent usucapionem: vi possessarum, lex Julia & Plantia; ubi §. 3. subjungitur: quod autem dictum est, furtivarum, & vi possessarum rerum usucapionem per leges prohibitam esse, non eo pertinet, ut ne ipse fur, quivè per vim possidet, usucapere possit* (nam his alia ratione usucapio non competit, quia scilicet *malâ fide possident sed ne ullus alius, quamvis ab eis bona fide emerit, vel ex alia causa acceperit, usucapiendi jus habeat*. Unde in rebus mobilibus non facile procedit, ut bonæ fidei possessoribus

usucapio competat. Nam qui sciens, alienam rem vendiderit, vel ex alia causa tradiderit, furtum ejus committit.

His subnectitur limitatio in §. 4. ubi dicitur, quòd *aliquando id se aliter habeat; nam si hæres, rem defuncto commodatam, aut locatam, vel apud eum depositam, existimans hereditariam esse, bona fide accipienti vendiderit, aut donaverit, aut dotis nomine dederit, quin is, qui acceperit, usucapere possit, dubium non est: quippe cum ea res in furti vitium non ceciderit: quin utique hæres, qui bona fide tanquam suam alienaverit, furtum non committat; item, ut habetur §. 5. si is, ad quem ancillæ ususfructus pertinet, partum suum esse credens vendiderit, aut donaverit, furtum non committit: furtum enim sine affectu furandi non committitur; tertio, §. 6. aliis quoque modis accedere posse, ut quis sine vitio furti, rem alienam ad aliquem transferat, & efficiat, ut à possessore usucapiatur; & §. 8. aliquando etiam *furtivam, vel vi possessam rem* usucapi posse; veluti, si in Domini potestatem reversa fuerit; tunc enim vitio rei purgato, procedit ejus usucapio. Demum subjungitur annotatio §. 10. ibi: *novissimè sciendum est, rem talem esse debere, ut in se habeat vitium, ut à bonæ fidei Emptore usucapi possit, vel qui ex alia justa causa possidet.**

2304. Suppon. 3. vitium, quo res furtiva redidit impræscriptibilis, etiam à possessore bonæ fidei, cum hoc solum sit ex dispositione juris civilis; ejusdem juris dispositione purgari possessione 30. vel 40. annorum, prout habetur ex *L. sicut 3. C. de præscript. 30. vel 40. annor.* ibi: *sicut in rem speciales, ita de Universitate, ac personales actiones ultra 30. annorum spatium minimè protendantur*: sed si qua res, vel jus aliquod postuletur, vel persona qualicumque actione, vel persecutione pulsetur, *nihilominus erit agenti triginta annorum præscriptio metuenda*. Eodem etiam jure, in ejus persona valente, qui pignus, vel hypothecam non à tuo debitore, sed ab alio per longum tempus possidente, nititur vindicare. *Quæ ergo ante non motæ sunt actiones, 30. annorum juri silentio, ex quo jure competere ceperunt, vivendi ulterius non habeant facultatem: nec sufficias precibus oblati speciale quoddam* (licet per an-

annotationem) promeruisse responsum, vel etiam in iudiciis allegasse: nisi allegato Sacro rescripto: aut in iudicio postulatione deposita, fuerit subsecuta per executorem conventio: non sexus fragilitate, non absentia, non militia contra hanc legem defendenda, sed pupillari aetate duntaxat (quamvis sub Tutoris defensione consistat) huic eximenda Sanctioni. Nam cum ad eos annos pervenerint, qui ad sollicitudinem pertinent Curatoris, necessarii eis similiter, ut aliis, annorum 30. intervalla servanda sunt. Hæ autem actiones, annis triginta continuis, extinguantur, quæ perpetuæ videbantur; non illæ, quæ antiquis temporibus limitabantur. Post hanc verò temporis definitionem nulli movendi ulterius facultatem patere censemus, etiam si se legis ignorantiam excusare tentaverit; ubi nota, ad verbum vivendi, observari per gloss. ibid. lit. S. actiones dici vivere; iisque suam vitam esse, dum scilicet extinguantur.

2305.

Item *L. omnes* 4. ibi: omnes nocendi quibuslibet modis artes omnibus amputantes, cunctas quidem temporales exceptiones, quæ ex vetere jure, vel ex principalibus decretis descendunt, tanquam si per hanc legem specialiter, ac nominatim fuissent enumeratæ, cum suo robore durare, & suum cunctis, quibus competunt, vel in posterum competere valuerint, pro suo videlicet tenore præsidium in perpetuum deferre decernimus. Quicquid autem præteritarum præscriptionum vel verbis, vel sensibus minus continetur, implentes, per hanc in perpetuum valituram legem sancimus, ut si quis contractus, vel si qua sit actio, quæ cum non esset expressim supradictis temporalibus præscriptionibus concepta, quorundam tamen vel fortuita, vel excogitata interpretatione sape dictarum exceptionum laqueos evadere posse videatur: huic saluberrima nostra Sanctioni succumbat, & 40. annorum curriculis procul dubio sopiatur, nullumquæ jus privatum vel publicum in quacunque causa, vel quacunque persona, quod prædictorum 40. annorum extinctum est jugi silentio, moveatur: sed quicumquæ super quolibet jure, quod per memoratum tempus inconcussum, & sine ulla re ipsa illata judiciaria contentione possedit, superquæ sua conditione, qua per idem tempus abs-

quæ ulla judiciali sententia simili munitione potitus est, sit liber, & presentis saluberrimæ legis plenissima munitione securus.

Ex his deducitur, res furtivas, & vi possessas, non esse simpliciter impræscriptibiles; sed tantum tempore ordinario, nimirum, dum purgentur à vitio, quod fit possessione bonæ fidei 30. vel 40. annorum; dixi, non præscribi tempore ordinario, nimirum 3. 10. vel 20. annorum, ut constat ex *§. furtivæ*, ibi: prædicto longo tempore possessæ; quia tunc adhuc adhæret illis vitium furti, vel violentiæ; secus, possessione bonæ fidei continuata per 30. vel 40. annos, propter rationem contrariam; tunc enim omnis actio extinguitur, *L. Sicut* 3. & *L. omnes* 4. *C. de prescript.* 30. vel 40. annorum.

Deducitur 2. rem furtivam; aut vi possessam, cum rediit ad Dominum, ab alio bonæ fidei possessore præscribi, deinde posse tempore ordinario; quia per eum reditum purgantur à vitio, ut constat ex *§. aliquando*, de quo *n. 2303.* notand. autem, rebus furtivis hic annumerari non tantum illas, quæ furto ablatae sunt; sed etiam quasvis alias res alienas, dummodo illæ fuerint mobiles, easquæ venditor sciens prudens distraxerit, contra Domini voluntatem: talis enim furtum committere censetur, ac proinde mala fides venditoris, vel ex alia causa alienantis, ac tradentis huiusmodi rem furtivam efficit, ut nequæ à tradente, nequæ ab eo, qui bona fide accepit, ac possidet, usucapi possit, *§. quod autem in fine instituit. de usucap.* cujus ratio est ex gloss. in cit. *§. quod autem*, *¶. competat*, dicente, quod vitium rei comitetur rem, ad quemcunque ea pervenerit, sive quicumquæ rem occuparit, *L. 1. & L. Sciens* 7. *C. de usucap. proempt.* *L. 2. C. de usuc. pro donat.*

Deducitur 3. inter eum, qui sciens alienam rem vendit; ac illum, qui ignoravit alienam esse, discrimen poni, quod in primo casu (cum committatur vitium furti; non in secundo) res emptæ bona fide præscribi non possit ab emptore in primo; secus in secundo; ratio sumitur ex tit. præfenti; & statim sequenti. Nam, qui rem alienam bonâ fide emit ab hærede illam vendente, qui credebat, eam hæreditariam esse, illam usucapere potest, ut dicitur

2306.

2307.

2308.

tur §. 4. *instit. de Usucapionib.* Ex hoc ulterius habetur ad usucapionem in rebus mobilibus requiri bonam fidem dantis, & accipientis, ut habetur *L. 1. & 2. C. de usuc. pro donat.* in immobilibus autem sufficere bonam fidem possessoris; nam in his, quæ sunt soli, furtum non committitur.

§. V.

An præscribi possint res dotales? res alienari prohibita testamento? res pupillares? &c.

1309. **P**rima quæstio est de fundo dotali, an præscribi possit præscriptione longi temporis? quæstio fieri potest, an, si cæpit præscriptio ejus prius, quam evaserit dotalis; an primum postquam factus est dotalis? quoad primum affirmandum; quoad secundum negandum est ex *L. si fundum. 16. ff. de fundo dotali*, ibi: *si fundum, quem Titius possidebat, bona fide, longi temporis possessione poterat sibi querere, mulier ut suum marito dedit in dotem: cumque petere neglexerit vir, cum id facere posset, rem periculi sui fecit;* nam licet lex Julia, quæ vetat fundum dotalem alienari, pertinet etiam ad hujusmodi acquisitionem: non tamen interpellat eam possessionem, quæ per longum tempus sit, si, antequam constitueretur dotalis fundus, jam cæperat; plenè si paucissimi dies ad perficiendam longi temporis possessionem superauerunt: nihil erit, quod imputabitur marito; ubi glossa lit. P. si fundus, inquit, quem alius præscribere incepit, à muliere datur in dotem, præscriptio non interruptitur: sed, & præscriptio viri periculo perficitur, nisi paucissimi dies interfuerint ad perficiendam præscriptionem, quo tempore fundus in dotem datus fuit.

1310. Altera quæstio est, an aliæ res dotales mobiles triennio præscribi possint? Resp. de his agi *L. in rebus dotalibus. 30. C. de jure dotium*, ibi: *omnis autem temporalis exceptio, sive per usucapionem inducta, sive per decem, sive per 20. annorum curricula, sive per 30. vel 40. annorum metas, sive ex alio quocunque tempore majore vel minore sit inducta: ea mulie-*
Tom. II.

ribus ex eo tempore opponatur, ex quo possint actiones movere. 1. *opulentis quidem maritis constitutis, post dissolutum matrimonium: minus autem idoneis, ex quo hoc infortunium eis illatum esse claruerit:* quo habetur, mulieri, vindicandi res dotales, non obstare exceptionem, sive sit major, sive minor decennali. Sed hoc accipiendum est de præscriptione temporis, quo mulier non potuit uti actione hypothecaria, contra bona mariti; nam, ubi agere potuit, contra illam etiam præscriptio currit temporis ordinarii.

Tertia quæstio est, an res, quas alienari Testator prohibuit, sint idonea materia præscriptionis? Resp. quòd sic, si præscriptio sit extraordinaria, nimirum 30. vel 40. annorum; non autem temporis ordinarii, per *L. fin. §. 3. C. Communia, de Legatis*, ibi: *si autem sub conditione, vel sub incerta die fuerit relictum legatum, vel fideicommissum Universitatis, vel speciale, vel substitutione, vel restitutione: melius quidem faciet, si & in his casibus caveat ab omni venditione, vel hypotheca, ne se gravioribus oneribus evictionis nomine supponat: Sin autem avaritiæ cupidine propter spem conditionis minimè implendæ, ad venditionem, vel hypothecam profuerit: sciat, quòd conditione impletà ab initio causa in irritum devocetur: & sic intelligenda est: quasi nec Scripta, nec penitus fuerit celebrata: ut nec usucapio, nec longi temporis præscriptio contra legatarium vel fideicommissarium procedat. Quod similiter obtinere censemus in hujusmodi legatis sive purè, sive sub die certo, sive sub conditione, sive sub incerta die relicta sint. Sed in his omnibus casibus Legatario quidem, vel fideicommissario omnis licentia pateat, rem vindicare, & sibi assignare, nullo obstaculo ei à detentoribus opponendo.*

Quarta quæstio est de rebus pupillaribus? Ad hoc Resp. ex *L. 3. C. de præscript. 30. annorum*, ubi dicitur, *pupillari etate duntaxat* (quamvis sub Tutoris defensione consistat) *huic eximenda Sanctioni.* Nam cum ad eos annos pervenerint, qui ad sollicitudinem pertinent Curatoris, necessariò eis, similiter, ut aliis, annorum triginta intervalla servanda sunt: quo habetur, res pupillares non modò immobiles, sed nec mobiles, etiam lon-

Gggg

giffi